

Історії про силу небайдужих з перших уст

У ВИСТАВКОВІЙ залі духовно-культурного центру імені Паїсія Величковського при Свято-Успенському кафедральному соборі Полтавська єпархія ПЦУ, громадська організація «Команда небайдужих» та Полтавський офіс Північно-східного міжрегіонального відділу Українського інституту національної пам'яті (УІНП) презентували нову книгу «Волонтери: сила небайдужих». На захід завітала гостя з Києва – авторка-упорядниця книги, співробітниця УІНП Наталка Позняк-Хоменко.

полтавських галушок і сухих борщів від земляків, доправляли воду, іншу допомогу.

Про непорушний принцип Полтавського батальйону небайдужих як організації, що співпрацює з церквою, – ніколи не купувати зброю – авторці книги «Волонтери: сила небайдужих» також розповіла Наталя Гранчак. Натомість волонтери з усіх сил турбувалися про засоби захисту для наших воїнів, котрі закрили собою від ворога кожного з нас і кожну п'ядь рідної української землі.

бійців. На презентації книги про це нагадали кадри із кліпу на пісню про Полтавський батальйон небайдужих, яким розпочалася зустріч.

Не задумувалися, а робили, бо було треба

СПОГАДАМИ в соборі поділилися дві Наталі, які стояли біля витоків Полтавського батальйону небайдужих, – нині депутат обласної ради Наталя Гранчак та журналістка Наталя Святцева. «Ми робили кожен те, що

і тобі є за що воювати. Для багатьох волонтерів це стало сенсом життя, і вони досі продовжують тримати свій «фронт». Адже російсько-українська війна триває», – налосила Наталка Позняк-Хоменко.

Відомі й невідомі обличчя волонтерського руху

ДО КНИГИ «Волонтери: сила небайдужих» увійшло 28 історій, розказаних від першої особи, які репрезентують різні аспекти волонтерської ді-

Єднання навколо собору

«Усі допомагали, як могли. Одного разу я в соборі зустріла стареньку бабусю, згорблену, що аж до землі хилилася, – читаємо в книзі спогади однієї із засновниць Полтавського батальйону небайдужих Наталі Гранчак. – Несе вона дволітрову пляшку води і питає: «Де тут збирають допомогу на солдатів?». Як побачила її, ледь не розплакалася: бабусю купила зі своєї пенсії пляшку води і їхала через усе місто, щоб її віддати. Це був для мене один із найбільших подвигів. Я за цей час зрозуміла, що у світі дуже багато добрих людей. Просто їм потрібен приклад, щоб оця доброта розкрилася і вони зрозуміли, що без неї вони жити не можуть. І навіть нереальні, на перший погляд, речі ставали реальними. Як тут не згадати про Боже Провидіння? Спочатку здавалося нереальним зібрати 90 тисяч на тепловізор. А потім дивишся: той приніс, той пожертвував. Коли зібрали 40 тисяч, одного дня приходять в собор людина, приносить пакет, каже: я від такого-то мецената, це вам, купіть, що вам треба. Подякували, піднімаємося в кабінет, відкриваємо – а там рівно 50 тисяч».

Це лише кілька із сотень яскравих історій, що свідчать про народження в Полтаві (як і в цілому в Україні) у 2014–2015-их волонтерського руху. А ще були тонни зібраних і переданих на передову речей, які прості люди зносили до Свято-Успенського кафедрального собору. Тоді через день «на передок» їхали двотонні автівки, а потік людської допомоги не припинявся. Пошук амуніції, взуття, біноклів, інших речей для фронту розгорнувся по военторгах, ринках, «секондах». Та навіть на військових складах відшукували щось ледь не з часів Другої світової. Везли бійцям тисячі

Наталка Святцева, Олег Пустовгар, владика Федір, Наталка Позняк-Хоменко, Наталя Гранчак.

Згадували про цю особливу обставину й інші учасники презентації книги в Свято-Успенському кафедральному соборі. Вів презентацію архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір, який, власне, і очолює у 2014 році волонтерів Полтавського батальйону небайдужих, ставши для багатьох і моральним авторитетом, і прикладом діяльної любові. Саме він одним із перших поїхав до Криму підтримати українських військовослужбовців, заблокованих росіянами у військових частинах. На його ім'я був відкритий перший волонтерський рахунок, та й сам Владика неодноразово їхав на передову, щоб особисто привезти допомогу й благословити

міг, ми тоді навіть не задумувалися, що я, а просто робили, бо було треба. І тільки зараз, озирваючись назад, розумієш, скільки всього було зроблено і скільки людей було поряд. Тільки найактивніших у нас – понад 200, а скільки таких, які просто приходили і робили? І я щаслива, що ми всі разом, що ми не розбіглися і не пересварилися. Мабуть, тому, що нас об'єднала Церква і усвідомлення, що ми робимо, для кого і для чого», – зазначила Наталя Гранчак.

На презентації пролунала ідея відкрити в Полтаві Музей волонтерства. Книга «Волонтери: сила небайдужих» могла б бути одним із його експонатів. Загалом же «полтавські» епізоди стали в книзі частиною загальної мозаїки із десятків волонтерських історій. Це спогади про те, як люди свідомо вкладали власні гроші, свій час, сили і здоров'я, щоб «допомогти нашій армії захистити нас від ворога»; як налагоджувалися необхідні зв'язки і вирішувалися найскладніші питання; як відчувалася у вирішальні моменти присутність Божого Проведіння. Зібрані під однією обкладинкою, ці історії дають уявлення про масштаби волонтерського руху як явища, яке у 2014–2015 роках стало одним із важливих чинників спротиву російській агресії і формування нової філософії Української армії. І ці масштаби вражають.

«У книзі зібрані неймовірні історії про те, як у 2014–2015 роках тисячі українців, об'єднавшись, підставили надійне плече нашій армії, не лише одягнувши-нагонувавши-озброївши бійців, але й давши їм головне – сенс боротьби, відчуття, що тебе не кинуть

яльності, пов'язані з російсько-українською війною: підтримка армії, допомога пораненим, підтримка населення, яке стало заручником цієї війни. Книга є продовженням серії видань Українського інституту національної пам'яті про російсько-українську війну. Серію започаткували збірки «Дівчата зрізають коси» (автор – лауреат Національної премії України імені Т.Г.Шевченка Євгенія Подобна) та «Капелани: на службі Богу й Україні».

Герої книги «Волонтери: сила небайдужих» – особистості різні. Імена й обличчя одних стали впізнаваними, інші – знані лише в своїх колах, далекі, так би мовити, від променів слави «волонтерські конячки», які просто чесно робили свою справу.

Читач познайомиться із відомими волонтерами Діанною Макаровою та Наталею Воронковою, які організували вивезення мирного населення з Дебальцевого на початку лютого 2015-го; з головою благодійного фонду «Свої» Лесею Литвиною, на чій плечі лягла місія допомоги переселенцям у 2014–2016 роках (зараз вона зі своїми колегами рятує життя сотень українців, допомагаючи з кинувими концентраторами в боротьбі з коронавірусом); з письменницею, авторкою книги «Доця» Тамарою Гори-ха Зерня та волонтеркою з окупованого Донецька Наталею Герасименко, яка стала прототипом головної героїні «Доці».

На сторінках видання вміщено розповіді засновника фонду «Повернись живим» Віталія Дейнеги, артистів Анжели Рудницької та Сергія Прутилу, письменниці Лілії Мусіхіної з Терно-

поля, координатора волонтерської ініціативи «Львівський лицар» Андрія Салюка та Бориса Редіна з Харкова, які організували в своїх містах потужні центри допомоги армії, адвоката Василя Нагорного, який безкоштовно захищав честь і гідність бійців 51-ї окремої механізованої бригади, Наталі Чекмарьової («Сонечко»), яка «повернулася з війни» завдяки програмі психологічної реабілітації ветеранів, а нині допомагає побратимам віднайти себе в нових реаліях...

Книга-подяка рятівникам країни

«У КНИЗІ є цікава статистика: у 2015 році тим чи іншим чином причетними до волонтерства вважали себе 47% українців. Зараз у волонтерстві лишилися одиниці, для яких це вже стало сенсом життя. Бо, на жаль, війна досі триває, і волонтери продовжують закривати найоперативніші і найнеобхідніші потреби армії. І ця книга – моя спроба сказати «дякую» всім причетним до волонтерства. Усім, хто в 2014–2015 роках рятував країну й продовжує це робити», – розповіла Наталка Позняк-Хоменко.

Наприкінці презентації Владика Федір нагородив авторку книги Подячною грамотою Православної Церкви України та вручив ікону. А регіональний представник УІНП в Полтавській області Олег Пустовгар офіційно передав значну частину накладу книги до громадських організацій та комунальних установ Полтавщини. Зокрема, примірники видання отримали активісти ГО «Команда небайдужих», Полтавська обласна наукова універсальна бібліотека імені Івана Котляревського, обласна координаційна рада ветеранів АТО-ООС, ГО «Спілка вдів і дітей учасників бойових дій «Птаха», Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені Олеса Гончара, «Обласний молодіжний центр» Полтавської обласної ради, бібліотека товариства «Просвіта», Полтавського національного педагогічного університету, ГО «Сокіл», бібліотека Полтавського військового коледжу сержантського складу.

Олег Пустовгар також повідомив, що книга «Волонтери: сила небайдужих» розміщена у вільному доступі на сайті УІНП, завантажити її можна за посиланням: <https://uinp.gov.ua/electronni-vydannya/volontery-syla-nebayduzhnyh>.

Полтавський офіс Північно-східного міжрегіонального відділу УІНП.

